

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Rögzítések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 22.

Gazdasági egyensúly.

(K. Ö.) A természet által megvont határokon az uralkodó gazdasági rendszer igazíthat valamit, azokon át is törhet, de állandó sikert felmutatni nem lesz képes. Mert erőszakkal gazdasági rendszereket megcsinálni nem lehet.

Soha jobb alkalom erről elmélkedni, mint most, mikor egyrészt az Ausztriával megújítandó gazdasági kiegyezés, másrészt meg az 1903-ban lejárató kereskedelmi szerződések ügye foglalkoztatja a közvéleményt. A kiegyezést Ausztriával 30 évvel ezelőtt megcsináltuk anélkül, hogy avval a körülménnyel számoltunk volna, hogy lesznek az országnak oly államférfiai, akik a kiegyezésben lefektetett gazdasági elvek meghamisításával, az ország rovására saját önös céljaik érdekében áldozzák fel az ország gazdasági erejét és haladását. Bármiképp is oszoljanak meg a vélemények a közös, vagy az önálló terület előnyei és hátrányai tekintetében, annyi bizonyos, hogy ily államférfiakkal, mint mi rendelkezünk, ily kormányrendszer mellett lehetetlen a gazdasági kiegyezés keretén belül Magyarország érdekeit megvédeni. Erős nemzeti érzés, függetlenség és mindenek előtt az ország gazdasági érdekeinek respektálása az, amit a gazdasági kiegyezés megcsinálói a jövődől politikusoktól követeltek.

Ezeket az erőnyeket hiába keressük a Bánffy-kormányban, s a szabadelvű párt politikusaiban. Ezért károsodtunk mi a

gazdasági kiegyezés révén s fogunk a mai rendszer mellett a jövőben is károsodni.

Ugyanezen szempontokból kell a kereskedelmi szerződések ügyét is vizsgálnunk. Ha már Ausztriával szemben is elég gyengék vagyunk gazdasági érdekeink megvédésére, hogyan érvényesülhetnek azok a külfölddel szemben, mikor kezeink meg vannak kötve.

A gazdasági érvényesülhetőség lehetősége szülte a mai szomorú gazdasági helyzetet, a mikor az egy nagytőkén kívül az összes kereseti ágak koldusbotra jutottak. Ez bontotta meg annyira a gazdasági egyensúlyt, hogy az ország gazdasági jövője felett csaknem kétségbe eshetünk. Mikor az ország háztartását kezdték rendezni s ennek érdekében újabb és újabb milliókkal kezdték megterhelni a produktív osztályokat, a konzervatív politika, mely mindig legközelebb járt a keresztény elvek követelményeihez, tiltakozott az egyoldalú megterhelés és protekció ellen, rámutatva azokra a következményekre, a melyek most teljes súlyjal a nyakunkba szakadtak.

A haladás követelményei elől nem zárkozhatunk el, de az államférfiúi bölcsességnek képezi hivatását a közterhek megosztásában az igazságosság azon szigorú mértékét alkalmazni, mely a szabadság, a kulturális haladás követelményére nézve nem kárhozatos. Most azt mondják, hogy a háztartás rendezve van. Elhiszszük, mert erről győz meg bennünket a költségvetés s a zárszámadások.

Mily uton s mily eszközök igénybevételevel sikerült a liberális kormányzatnak a háztartás rendezése, ne kutassuk.

De ha a háztartás egyensulya rendezve van, finanziaális és gazdaságpolitikai szempontból a teendők sorában nem az képezi-e a második lépést, hogy a megbontott gazdasági egyensúlyt is helyreállítsuk. A gazdaságpolitikai protekcionizmusnak adjuk meg azt a helyes irányt, mely az összes termelő osztályok boldogulását lehetővé teszi.

A keresztény világnézet, melynek magaslátáról tekintjük mi még a gazdasági politikát is, nem nyugodhatik bele abba, hogy a gazdaságilag erősebbet pártfogoljuk csak azért, hogy előnyösebb helyzetét a gyengébb elemek elnyomására használja ki. Ha mi a nagyiparnak adunk rendkívüli állami segélyezést, ezt nem azért tesszük, hogy ezzel módot nyujtsunk a kiviteli ipar erőltetett fellendülésére és a nemzeti kisipar elnyomására, hanem ezt azért cselekszük, hogy első sorban a hazai munkaerő foglalkoztatását tegyük lehetővé. A nagy kereskedelem is csak addig szolgál rá az állam protekciójára, míg elkülöníteni tudja magát a tőzsde kétes értékű manipulációjától. A tisztességtelen kereskedelem nem tarthat igényt gazdasági támogatásra, melylyel a tisztességes kereskedelem létét kockáztatja. A keresztény világnézet akarja az említett kereseti források prosperitását, de csak a gazdaosztályok és a kisipar boldogulásának feltétele alapján.

A gazdasági politika jövő feladata tehát a produktív osztályok között a

A „TISZÁNTÚL” TARCZAJA.

Babonáság.

Irtja: Stella.

A kicsi fehér szobában félhomály volt. A nap leszállt már, s az est sűrű fátylát kiterjeszté. A kellemes tavaszi lég beáramlott a nyitott ablakon, meglibbentve az ágy fehér függőnyeit, kísérteties susogást hallatott, az árnyék a falon ugyanolyan mozgást mutatott. A szoba lakója nem ijedt meg sem a susogás sem az árnyék mozgásától, fájdalmas merengésbe volt elmerülve. Mozdulatlanul ült karosszékeben kezéi ölébe hanyatlottak előtte; nyitott könyv. Szomorú történet az mit épen olvasott, egy ifju anyátlan leányé, kit akarata ellen kényszerítettek egy nálánál háromszor idősebb férfihez, s hozzá megy, mert nincs ereje szembeállani az eléje gördülő akadályokkal s szerencsétlen lesz egész életén át. Én is ilyen leszek, gondolá, épen ilyen, nekem sincs anyám a ki megértsen, engem is Egreszihez akarnak adni aki nagyapám lehetne, s a kit ki nem állhatok.

A szobalány halkán benyitott az ajtón. Meglátja azonban a falon mozgó árnyéket, az

ágyfüggönyök különös színét, mely a reá sötét hold fényétől ragyogó s a szoba sötétjével ép azért éles ellentétet képez, ijedten fut ki sikoltva, hogy kísértet van a kisasszony szobájában.

A sikoltásra Teréz atyja lámpával kezében megy be szobájába s meggyőződve a tényállásról, meglepetve pillantja meg leányát, kit még mindig ugyanazon helyzetben talál.

— Mit csinált az én kicsikém egyedül a sötétben? — kérdé szeretetteljes hangon.

A leány egy ideig még mozdulatlanul marad, meglátszik rajta a küzdés a valót az ábrándoktól megkülönböztetni. Az apa ismételt szolítására eszmél csak tisztán s zokogva borul annak karjaiba, mintegy oltalmat keresve.

— Megijedtél ugy-e kicsikém? De miért is vagy itt egyedül a sötétben?

— Nem, — szól a leány zokogva, — nem ettől félek, mástól, mástól . . .

— De hát ki az a más? Vagy a jádát nem találod elég erősnek arra, hogy téged bárki ellenében is megvédjen.

— Dehogyan nem — felelt még mindig szokatottan — csak akarnál megvédeni.

— Hisz még mindig nem tudom kitől?

— Egreszitől.

— Oh te bohó, hát bánt az téged, hiszen ugy szeret mint csak férfi nőt szerethet. A

tenyerén fog hordani, még a lábaid nyomát is . . .

— Na ne beszélj róla, inkább meghalok mint hozzá menjek, nem akarok olyan szerencsétlen lenni mint Gertrud.

— De ki a csoda az a Gertrud?

— Ennek a regénynek a hősnője, ezt is kényszerítették, ennek sem volt anyja . . .

— Ugyan már megint regény, a patvar vigye azt a sok ostoba érzélgősséget, hány-szor meg mondtam már, hogy ne adjanak a kezébe regényt, nem 15 éves gyermeknek való az.

— Hagyd el apuskám, hisz' olyan szép ez — mondá Teréz könnyeit letörölve, — s olyan megható, hid el én épen ugy járnék mint ez a Gertrud, sőt még rosszabbul, mert az csak asszony korában ismerte meg azt, én meg . . .

— Mi a patvar az én kis lányom már szerelmes? Hanem rossz, hálátlan gyermek vagy, titkolózol előttem, ezt érdemlem tőled?

— Édes aranyos apus — szólott Teréz átfonva karjaival apja nyakát s csókjaival árasztva el arcát — ne haragudjál, inkább mindent meggyónok.

— Azt el is várom.

— De nem fogod ellenezni.

— Csak tisztességes ember legven, elho-

Alkalmi vétel!

☛ Telefon összeköttetés ☛

Előre haladt idény miatt, az összes téli árak, u. m. Jäger alsók és harisnyák, posztó czipők és csizmák téli (loden) kalapok rendkívül le-szállított árban csakis

REICHARD áruházában

Nagyvárad, Fő-utca.

(Orsolya zárda épület) kaphatók.

a marburgi czipő-gyár egyedüli főraktára.

gazdasági egyensúlyt helyreállítani. Ebből a szempontból kell nagy súlyt fektetnünk a gazdasági kiegyezésre és a kereskedelmi szerződésekre.

Helyes gazdasági elvek alkalmazása ebben a két kérdésben reményt nyújt arra, hogy biztosítva láttuk gazdasági boldogulásunk feltételeit.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 23.

Láng Lajos elnök lt.

Apróbb elnöki bejelentések után *harmadszor* megszavazták az *ujonczjavaslatot*.

Következtek az *interpellációkra* adott válaszok. Három ilyen volt.

Majláth püspök dévai fogadtatása.

Az első *Buzáth* Ferenczé, aki azért interpellált, mert a hunyadmegyei főispán és tanfelügyelő annak idején *Majláth* püspök ellen tüntettek.

Perczel Dezső belügyminiszter elmondja az egész esetet. Mikor ugyanis *Majláth* püspök *Dévára* készült menni bérmauttra, a hunyadmegyei alispán, *Hollaky* százados bizottságot szervezett fogadására. De ekkor megjelent a püspök ismert körlevele, mindenkit elkedvetlenített. *Szentkereszthy* báró főispán értekezletet hívott egybe, melyen kimondták, hogy a hivatalok főnökei nem tisztelegnek testületileg, de egyénileg senkinek se tiltották meg a tisztelgést. Hogy pedig az alispán lebontatta a diadalkaput, annak oka, hogy a püspök a város másik oldalán jött be. Ami a tanfelügyelőnek az iskolákhoz intézett körlevelét illeti, az semmi kifogás alá nem esik. Így tehát a kultuszminiszter nevében is azt feleli, hogy semmi megtorló intézkedésre nincs szükség.

Buzáth Ferencz: El volt készülő a válasza. Régi dolog az, hogy kath. ember ebben az országban igazságot nem kap. (Ellentmondás jobb- és szélsőbalon.) A püspök látogatása idején a politikának szünetelni kell.

Polczner Jenő: A püspök politizált!

Buzáth Ferencz: A magyar közjog szerint

van is neki ahhoz joga! (Zaj.) De a bérmlás — nem politizálás. A főispán és tanfelügyelő tapintatlan tüntetésükkel a kath. vallást sértették meg. (Ellentmondás jobbról.)

Perczel Dezső belügyminiszter röviden felel. Ez országban nincs külön kath. igazság. Hogy *Szentkereszthy* tüntessen a kath. vallás ellen, ez absurd állítás, hisz ő az erdélyi kath. status igazgatótanácsának tagja.

Buzáth: Azóta kibuktatták.

A miniszter válaszát fölállással az egész Ház tudomásul vette. *Buzáth*, *Pader* és *Major*, a néppárt jelenlevő tagjai ülve maradtak.

A várnai választás.

Ezután *Erdély* miniszter *Rakovszkynak* felelt a várnai választási visszaélések ügyében tett interpellációjára. A miniszter a törvényszék eljárásában semmi mulasztást nem lát, külön bíróságot nem delegál.

A napirend.

Thaly Kálmán indítványára elhatározták, *Bánffy* hozzájárulásával, hogy a költségvetést *kedden* tárgyalják. Hétfőn nem lesz ülés.

A villamos vasut ügye

— A polgármester előterjesztése. —

A villamos vasut bonyolódott ügye mind érdekesebben kezd fejlődni s nem csoda, ha az érdeklődés az egész városban e körül forog. A városatyák tulnyomó része indignálódva fogadta azon hirt, hogy a főispán nem hívja össze a rendkívüli közgyűlést, s azok a városatyák is természetesen néhány kivétellel, a kik eddig a budapesti társulat ellenesei voltak, határozottan elítélik a közuti vasut eljárását, a melylyel a várost a kellemetlenségeknek szolgáltatta ki.

Elkeseríti a városatyákat különösen az a furcsa eljárás, hogy a kérdésben exminiszterek vetik közbe befolyásukat, tekintélyüket, összeköttetéseiket s nyomást gyakorolnak mindenütt a hol csak érvényesíthetik befolyásukat, nagyobb dicsőségére a protekció ellen prédikáló kormányzatnak.

Igy akarnak idegen elemek betolakodni a város ügyeibe s nélkülünk, ellenünk, dédelgetett társulatukat a város nyakába varrni.

Hja *Lukács* Béla nagy ember, volt minisz-

ter, kegyelmes ur, a párisi kiállítási kormánybiztos — nem elég ez arra, hogy mint bank elnök-igazgató alkalomadtán előnyököt vivjon ki.

Nagyvárad város hatósága és a törvényhatóság azonban nem fogja tűrni némán önkormányzatának neveltségessé tételét, s felemeli tiltakozó szavát. Ha aztán a miniszteri elhatározásra is lesz befolyása a nagy protekciónak legalább láthatja a város közönsége, hogy a liberális kormány is mennyire respektálja a törvényhatóságok önkormányzatát.

A rendkívüli közgyűlésből nem lesz semmi. *Dr. Beóthy* László főispán tegnap átiratban értesítette *dr. Bulyovszky* József polgármestert, s hivatkozva az 1886. évi XXI. tczikk 9. §-ára, kijelenti, miszerint a rendkívüli közgyűlést azért nem hívja össze, mert a január 13-iki közgyűlés határozatát megfelelőbbé a közuti vasut s ugyanezen §. szerint a határozat a felebbezéssel együtt elbírálás alá felterjesztendő a miniszterhez.

Kijelenti a főispán egyuttal, hogy ha szükséges, az iskolák építése tárgyában kész összehívni a rendkívüli közgyűlést.

Tegnap *Szokoly* Tamás törvényhatósági bizottsági tag a főispánnak benyújtotta a lapunk tegnapi számában közölt s 37 városatya által aláírt kérvényt, a melyben a rendkívüli közgyűlés összehívását kérték.

A főispán határozottan kijelentette, miszerint a kérelmet nem teljesítheti, mert az meggyőződése szerint mindaddig nem tárgyalható, míg a miniszter nem dönt felette. Hiszi, hogy a felebbezést a miniszter elutasítja s akkor tetszése szerint határozhat a törvényhatóság. Megígérte, hogy a kellemetlen ügyben eljár a miniszternél.

A főispánnak a polgármesterhez intézett elhatározása a városházán is nagy kedvetlenséget keltett.

Dr. Bulyovszky József polgármester előterjesztést tesz a főispán utján a miniszterhez, a melyben kifejti az ellenérveket a főispán határozatával szemben.

Ennél a dolognál felszínre kerül egy — törvényellenes miniszteri rendelet.

A törvény szerint ugyanis egész világosan a törvényhatósági városokban a tervezetthez hasonló közuti vasutak építése esetén a polgármester adja meg az engedélyt.

zom ha Chinába kellene is érte mennem. Te csunya kis lány azt hitted tudnálak kényszeríteni Egressihez, én csak elmondtam neked, hogy szeret, hogy nyugodtan tenném le sorodat kezebe; de ha nem szeretet . . .

— A nagyapámhoz csak nem mehetek feleségül.

— Kihez mennél hát, kezd meg már a gyónást.

— Sósához — mond a lány piruló arcát kezeibe rejtve.

— Jézus Mária! Csak nem tán? No ki hitte volna! És ő viszonzozb érzelmeidet?

— Épen ez az amin nem tudok, pedig e kétség az borzasztóbb rám nézve.

Az apa gyöngéden, részvétellel tekintett gyermekére.

— Hát olyan nagyon szereted — mondá kis szünet után — hogy nem tudnál mással boldog lenni.

— Nem tudnék apám s ha ő nem szeretne viszont, soha máshoz nem mennék.

— Csak nem maradnál vén leánynak.

— Zardába mennék — hangzott a határozott válasz.

Az apa ismerte lányát, tudta, hogy a mit az egyszer kimondt azt megteszi, erős akarat, határozottság van abban a gyöngé, 15 éves teremtésben, annyi, mint sok felnőtt férfiben nincs. A mit ő egyszer elhatároz, nincs ember ki bármilyen áron is más lépésre térítse. Az ő természetét örökölte, nem lehetett szemrehányást neki. Ő az erősebb az igaz, felvehetné a har-

czot vele, de ez nem lenne szép, nem férfias azért hát epednie kellett. Minek folytasson áldatlau, czélnélküli harcokat, melyben egyikük elpusztulna. Persze így vége a szép terveknek miket jövőjére nézve kovácsolt. De ha ő így lehet csak boldog! Mind e gondolatok pillanat alatt járják át agyát s megsimogatva szerette gyermeke selymes fürtjeit, gyöngéd hangon mondá:

— Meglátjuk, ha ő is viszonzozza érzelmeidet én nem vetek gátat boldogságtok elé.

— Köszönöm, köszönöm — hangzott a Teréz ajkairól, ki elragadtatással ölelte meg apját.

* * *

Terézéknél nagy dárídóra készültek. Az apa nevestéjét akarták megülni most is mint minden évben. Teréznek nagy ünnep volt ez mindig mert örömtől ragyogó arccal, büszkeségtől dagadó kebelrel fogadta a tisztelegőket, kik nagy számban jöttek szerencse kívánataikat kifejezni, s ez által szeretetüket, nagyrabecsülésüket nyilvánítani. Este rendszeren nagy vacsora volt ilyenkor, a legközelebbi ismerősök megjelentek s kedélyesen mulattak, a vendégszerető házigazda mindent elkövetett, hogy ki-ki jól érezze magát s kedve szerint mulasson.

A vacsorától már felálltak s a társaság csapatokra oszlott, egy része kártya asztalnál foglal helyet, a fiatalság a salonba vonult s társas játékkal mulatott, majd a cigány ropogós nótáitól felvillanyozva tánczra perdült.

Kertészt játszottak, Teréz ugyan levert volt

az egész játék alatt, a Sós tekintete sokat, nagyon sokat pihent rajta, s ez kihozta sodrából, mindig elfelejté a nevét, persze sok zálogot kellett adnia.

A szigorú bíró végrendekezésre ítélte a nagy bűnöst. Teréz bőkezű volt, senkiről sem feledkezett meg, legjobban persze Sós járt, mivel neki a szívet hagyta. Halálsápadt lett, mikor azt megtudta, most meg kellett csókolnia Sóst, mert a társaság elfogadott szabálya szerint a végrendeletileg hagyományozott szívet, a leány csókkal kellett, hogy visszaváltssa. Ő tulajdonképen nem is akarta visszaváltani, de cserébe amazét szerette volna. Szabódott hát erősen, de Sós nam hagyta a maga jussát, hogy is mikor olyan enni való szép kis lánytól kellett azt átvennie. Kemény harcokat vívtak, mit végre is az apa Sós javára döntött el.

— Mért ne csókolnád meg, hisz legjobb barátom ő, aztán meg sokat hurezolt kicsi korodba, tolt, cukrot, süteményt hozott neked! — e az ifju kezét megfogva hozzá vezette.

Teréz pirulva, dobogó szívvel látta maga előtt a férfit, kit 15 éves szíve egész szenvedélyével szeretett. Az ifju várt, várt türelmesen, s látva a leány mozdulatlanságát, szomoruan mondá:

— En nem erőltetem, a csók, tudja, ha erőltetve jó . . .

— De akarom, — volt a határozott válasz s a következő pillanatban két ajak hosszú édes csókban forrott össze.

Baross Gábor azonban még mint földmívelés-, ipar és kereskedelmi miniszter egy rendeletet adott ki, a mely szerint az ilyen vasutak engedélyezése a miniszter hatáskörébe tartozik.

Igy áll szemben a miniszteri rendelet a törvényvel, már pedig alkotmányos államban a törvényvel ellenkező bármilyen más rendelet mint törvénytelen — semmis.

Még egy megjegyzésünk van ez ügy mai zavaros állapotában.

A törvényhatóság egyik kiváló alakja: Hlatky Endre indítványára mondotta ki Nagyvárad városa azon határozatát, a melyet megfelelőbbé a közut s ugyancsak ő indítványozta a rendkívüli közgyűlést.

Most már benne van a város a zürzavarban s éppen ilyenkor van szükség a tekintélyes, vezéregyéniségekre; az ő közbelépésük, tehetségük nagy hasznára lehetne az elrontott ügynek.

A vízvezeték kibővítése.

— Ujabb 56.000 frt költség. —

Már említettük, hogy a nagyváradai vízmű sok aggodalmat okozott már a város házában; a vízmű mai állapotában nem győzi meg a szükségletet s a Sport-téren és magánházakban napirenden levő vizpocséklást.

A főmérnök egy terjedelmes előterjesztést készített, a melyben 56 ezer forint költséggel a víztelep kibővítését javasolja.

A vízvezetési bizottság tegnap délután ülést tartott, a melyen jelen voltak: Bordé Ferencz elnök, Busch Dávid, dr. Berkovics Ferencz, Guttmann József, ifj. Rimler Károly, Mezey Mihály és Löwenstein Zsigmond.

Felolvasták a főmérnök javaslatát. E szerint a Körözs víztükre a vízvezetési telep mellett, a védgát folytán lejjebb szállott s így a vízvezetési kutakban is kevesebb a víz. A szükséglet pótlására egy 150 méter hosszú gyűjtő-csatorna, 60 cm. átmérőjű öntött vas csőből, a mely az elfutó vizet összegyűjtené. Ennek a költségét 12,000 frtra teszi a főmérnök.

Ezenkívül még 3 kut is kell, a melyek a mostani két szélső kut közé jönnének. Ezek

a kutak egyenként 13,000 frtba kerülnek, tehát a három kut 39,000 forintba.

Szükséges továbbá a mostani két gépet egygyel szaporítani, hogy minden alkalommal egy gép tartalékban legyen.

Szóval az összes kibővítési munkálat 56,000 forintot igényelne.

A bizottság elfogadta a javaslatot, azonban úgy a víztermelés módjainak megvizsgálására, mint a javaslat kivihetőségének megállapítása végett azt javasolják, hogy szakértő leküldését kérjék a minisztertől.

Ezután a bizottság a főmérnök azon javaslatát vette tárgyalás alá, mely szerint a jövő nyárára újabb 100 drb. locsoló csap állíttatik be a vízvezetési hálózatba. A főmérnök a csapatokat Széna-, Sztaroveszky-, Zöldfa-, Kapuczinus-, Kert-, Pável- és Nagy-Magyar-utcákon javasolta leraktatni. A főmérnök felszólalása folytán Magyar-utca helyett Nagy-Körözs-utczára raknak locsoló csapatokat.

Egyebekben elfogadták a javaslatot s ezzel véget ért az ülés.

Egy püspök a néphez.

»Az erdélyi fiatal püspök is siet szép szóval vigasztalni a népet, holott nem szép szóra, hanem segítségre volna most a népnek szüksége és mindjárt nagyobb hatása volna a püspök ur szavainak, ha tettekkel is bizonyítaná, hogy a nép sorsát szíven viseli. stb.

A nép vallásosságát magunk is szükséges dolognak tartjuk, mert tudjuk, hogy a hit sok földi szenvedést megvigasztal. De a mikor a nép éhez és nyomorog, hát a legkönnyebb és ezuttal legszívtelenebb dolog, ha a püspök ur, a helyett, hogy vagyona feleslegéből kenyereket adna az éhezőknek és segitené a nyomorgókat, azt mondja hogyha éhesek menjenek imádkozni. Nyitva van a templom. Ne a templomot nyissa ön ki püspök ur, hanem az erszényét, mert az Isten, a kinek ön szolgálja, azért áldotta meg önt földi javakkal, hogy juttasson abból a szegényeknek is.« Igy ír a »Magyar Népszászó« II-ik száma.

Nincs többé korgó gyomor, mióta a »Magyar népszászó« lebegni kezdett. Éhesek vagytok Torontáliak? Segít rajtatok a

»Magyar népszászó«-ja. Apponyit és Szilágyit félre inti ebédjüktől és kioszija az ebéd árát köztettek.

Pérez kell nektek ó nép? A zászló megcsipi Majláth püspököt és kirázza belőle a fényes koronákat meg a nagy bankókat.

Sőt le is leplezi nektek, hogy mulatságtok is legyen, imé egy ember, aki csak beszél, de nem tesz. Ide nézz Torontál éhező népe.

Szinte elfogott a bámulat ennyi jóakarattal látára és lázasan kerestem a lapban a gyűjtési rovatot az éhezők számára, melyet a jó módú urakból álló szerkesztőség jó summával nyit meg, kerestem a legnagyobb odairt summát, mert biztosan annak adója irt a csak beszélni tudó püspökről, de hát... nincs sehol ilyesmi. Az Apponyi ebédjén és a Majláth pénzén kívül sem ad többet a szerkesztőség és mit is kívánhatnál többet Óh nép?!

Tehát Majláth szívtelen, csak beszélni tudó ember.

Gróf Majláth gazdag család gyermeke, ki tiszta hivatásból ment a papi pályára. Mint pap kiváló volt s csak nem régen hajlott meg előtte mindenki, midőn oly remek kifejezést adott törvény és a birói kar iránti tiszteletének. Mint Komáromi plebános összes, még egyszer hangsúlyozzuk összes jövedelmét jóval meghaladó alapítványt hagyott plebániájának s mint maradandó emlék ott áll saját pénzéből emelt 30,000 frtba kerülő iskola és a Szent Antal kenyere.

Ha nem tudja a t. ezikk író, hogy mi a Sz. Antal kenyere, szívesen megmagyarázzuk. Ez nem olyan mint egy hirlapi kacska, ezt meg lehet enni és nagyon sok családot táplál, az önök óhajának is megfelelően, felekezeti különbség nélkül.

Erdélyben meg rövid idő óta püspök s talán hallott róla már ezikk író ur, hogy mennyi fizetni valója van egy püspöknek, mielőtt székét elfoglalná?

Majláth lehetne gond nélkül mulató nagy ur, juthatott volna dus jövedelmű sine curához, később demokratikus érzésből zsebre vágható óriási penzióhoz. Ő e helyet pap lett, ki éppen áldozatkészségével tünt ki mindig.

— Elég is lesz már ebből — hangzott a társaság egy tagjától, inkább tánczolniánk.

A poaposító persze enyháulag elfogadott. Sós tánczközben odaszólt fivérének, tudja edesebb csókot soha életében nem kaptam, most már értem a költöket kik a csókot annyiszor megénekeltek. Vonakodása előbb nagyon, nagyon rosszul esett, de aztán gondolkodtam rajta s azt sütöttem ki, hogy hátha nem is akarta vissza váltani a szívet, nekem akarta hagyni. Mondja nem csalódom. A lány nem tudott szólni, feltoluló érzelmei összeszorították torkát, de szeméi, arca eleget fejeztek ki.

— Remélhetek? kérdé a férfi.

— Igen.

Sevéreknél ismét nagy dárídóra készültek. Férfijél levő nővérénél látogatást tett a gólya, s a keresztelőt nagy murival akarták megülni. Teréz roppantul el volt foglalva, mert a háziasszonyi teendők mind az ő nyakába szakadtak. Azonkívül neki kellett a kis babát keresztvize tartani. Nagyon örült a magas isztségnek, de ez örömet Sósossali összekocczzanása erősen megzavarta. U. i. reábizták, hogy keresztapát válasszon, s ő Egressit, kikoszarozott kérdését választotta. Nagy volt a megbotránkozás erre az egész családban, de hiába minden, a mit ő akart azt keresztül is vitte Kérdőre vontak e miatt, de minden magyarázatot megtagadott. Ezért aztán Sós megharagudott s elmaradt a háztól. Teréz busult sokat, sirt is éjjelenként, de a mennyire lehetett, elpalástolta

érzéseit s jókedvűnek akart látszani, de ez csak félig sikerült neki. Fájt neki végtelenül a Sós viselkedése, kit pedig jobban szeretett mint valaha.

Elérkezett a nagy nap, melyen mint keresztanya Egeressi oldalán a templomba hajtatott. Egressi persze boldog volt, a választást jó jelnek vette s azt hitte a leány mégis csak viszonzni fogja érzelmeit. Udvarolt hát szörnyen, a mi Terézt végtelenül mulattatta. Vacsora után Sós, mert a keresztelőre még is csak eljött, közeledett Terézhez s ironikus hangon gratulált neki szép sikeréhez, mit Egressinél elért, az ünnepeletetéshez, miben mint keresztanyát részesíték. Ha te úgy én is úgy gondolá a leány. Minden szava tördőfés volt, melyet egyenesen az ifju szívének szánt. Jó ideig tartott ez, midőn végre is szólt:

— Hagyjuk ezt a hangot, minek okozunk akarattal fájdalmat egymásnak, mi valaha másképp beszéltünk egymással, vagy nem emlékszik már arra az időre?

— Nem akarok!

— Hát én Istenem, mivel bántottam meg annyira, a miért ilyen kegyetlenül bosszút áll?

— A viselkedésével.

— De hát jöhettem, mikor úgy bánt velem?

— Hisz nem is bítottam.

— Teréz kérem ne haragudjék, ha megbántottam, bocsásson meg — megfogja a kezét, amit a leány átenged neki, majd fejét dacosan hátra vetve ki akarja rántani — hisz

nekem adta már egyszer ezt a szép kis kezét, mért akarja elvenni tőlem? S mikor a leány nem felelt, gúnyosan kérdé, vagy talán Egressi urnak ígérte már oda? Gratulálók! Legalább felnevelhetik a keresztányukat! A férfi mozdulatot tett, hogy otthagyja, de Teréz kiterjeszté karját, arczán meglátszott a küzdelem, mit szíve sértett hiuságával viv, ne ne menjen — mondá — amit ígértem, azt meg is tartom, szívem s kezem az Öné, rendelkezék vele.

Az apa épen feléjük tartott.

— Bandi, mondja neki Sós, a leányod megkért, add ránk az áldásodat.

* * *

— Csak most jut eszembe maga a keresztelő estéjén azt mondta apának: a lányod megkért. Hát igaz ez?

— Persze, hogy igaz! viszonzá Sós.

— Kedves barátom, ön épen elég ügyesen tud föllenteni.

— Hát nem megkérés volt az, mikor vonakodott engem megcsókolni. Azt jelezte vele, hogy a szívet nem szándéka visszaváltani.

— Elég jó kibuvó.

— De mondja csak, mért nem akart engem keresztapának?

— Mert azt hallottam, hogy rokonok között soh' sem jöhet létre boldog házasság.

— De hiszen mi nem vagyunk rokonok.

— Azok lettünk volna, lelkirokonok s ez a lelkirokonoságra ép úgy vonatkozhatik mint a vérbelire.

S ez a püspök szívtelen, csak beszélni tudó?

Bizonyos esetekben a tudatlanság sem mentő körülmény, de mi, nem mondunk kritikát a cikk író eljárása felett.

Mese-Világ.

— Uj gyermek lap Nagyváradon. —

Sokkal fontosabbnak tartjuk mindazt, ami a család körébe kíván jutni, ott mint bizalmas vendég, helyett foglalni, semhogy csak úgy futólag emlékezzünk meg róla.

A »Mese-Világ« első száma tegnap került a kezünkbe. Csinos kiállítású kis lap, érdeklődve néztük a tartalmát.

A cím lapon egy imádkozó gyermek sikerült képe van, mely képhez *Gara Ákos* írta a szöveget, egy gyermek imádságot, versben. Teljesen eltalálta a hangot, melylyel a gyermek lelkéhez lehet férközni. *Gördülékeny vers* és ami keveseknek sikerül, a gyermekek kedélyvilágához vágó tartalom. Ilyen a »Beköszöntő« is. Valóban pompásan sikerült két dolog. Különben sok fellépéséből ismerjük *Garát* s mindig kielégítette a legkényesebb kritikát is.

Ritók Emma írta az első mesét. *Mari* néni a másikat, *Zsófi* néni egy kis oktatást ad apró olvasóinak. Ezek a dolgok maguk ajánlják a lapot s mi szívesen járulunk hozzá a magunk ajánlatával.

Márton bácsi egy hosszabb mesét, *Buksy* bácsi egy roppant érdekesítő históriát ír le, *Szücs* Dezső valóságos liliputi regényt kezd el. A magyarok történetéből is van adva az első rész. Talán ezt jobban lehetne színezní? Ugy érdekesebb volna, így pedig komoly kissé.

Van még fejtörő talány is a lapban nem egy, de azt hiszem, hogy ha neki dül az apróság, hát úgy megfejti őket, hogy talán nem is lesz elég mesés könyv a jutalomra, bár a szerkesztők azt mondják, hogy de bizony lesz.

Ha csak jót irtunk a »Mese-Világról«, az az oka, mert ők irtak jól, akik a »Mese-Világot« megírták.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

A vasárnapi népszerű felolvasások tárgysorozata január hó második felében: 1898. jan. 23. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Tóth Mihály »A festékananyagokról«, — kísérletekkel.

1898. jan. 30. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Türr Lajos »Magyarország és Ausztria közjogi viszonyai, dualizmus.«

Január 26. A »Katholikus Kör« táncestélye a Zöldfában.

» 30. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése.

» 30. A katolikus kör közgyűlése d. e. fél 11 órákor.

Február 1. Városi bál a Sasban.

» 5. A »Kereskedelmi Csarnok« estélye.

» 6. Az ev. ref. egyház bálja.

» 8. 9. Jegyző szigorlat.

» 13. A 48-as Népkör táncestélye a Zöldfában

» 19. Tiszti estély.

* **Pável püspök jubileuma.** A jövő szerdán, január hó 26-án ünnepe lesz a nagyváradí gör. kath. egyházmegyének. Főpásztor: *Pável Mihály* ekkor üli meg püspökké szentelésének negyedszázados évfordulóját. A jubiláns egyházfő az ünnep alkalmából nem lesz székelyhelyen: Nagyváradon s így semmi különös ünnepélyt nem rendeznek. Délelőtt 9 órákor ünnepélyes *Te Deum* és szent mise lesz a g. kath. székesegyházban, s a káptalan és a központi papság táviratban üdvözli főpásztorát. Az egyházmegye összes templomaiban hálaadó istentiszteletek lesznek a jubiláns főpásztorért.

* **Márczius 15. és a jogászok.** Zajos közgyűlésük volt tegnap a jogászoknak. Miután elhatározták, hogy az elhalasztott felolvasó estélyt februárban fogják megtartani, megvitatás alá került az országgyűléshez intézendő felirat, melyben más felső iskolák példájára márcz. 15-ének mint nemzeti ünnepnek törvénybe iktatását kérik. A felolvasott felirat nyomán heves vita támadt. Egyesek — neveket nem említünk — ellenezték a felirat elküldését abból az okból, hogy *Bánffy* báró kijelentése szerint az ország hivatalosan ápr. 11-ét, a 48-iki törvények szentesítése napját fogja megünnepelni s ha a jogászság e kijelentés ellenére márcz. 15-ét óhajlja megünnepelni, bírálatot mond a miniszterelnök szándékai felett, a mi pedig mint politizálás az ifjúsági körből ki van zárva. Heves ellentmondások s a feliratot pártoló beszédek után a gyűlés nagy szótöbbséggel elvetette a felirat ellen tett indítványt. Az idő előrehaladottsága miatt a részletekbe nem bocsátkoztak; azokat egy legközelebb összehívandó ifjúsági gyűlés fogja megvitatni. E tényekhez magyarázatot nem fűzünk. Csak azt jegyezzük meg, hogy bár rendkívül jól esik látnunk a jogászok hazafias érzelmeinek nyilvánulását, aközben felhangzott — bár gyérdissonáns hangok sokat lerontanak az egésznek szépségétől s a mi fő erejéből. Különösen azt csodáljuk, hogy ma nem *Széchenyit*, *Kossuthot*, *Deákot* citálják többé az ifjak, hanem — *Bánffy* Dezső bárót. Hát már az ifjúság is csak kormányelnöki engedéllyel adhasson kifejezést érzelmeinek? Az ő orákulumok is — *Bánffy* Dezső báró?! Ritum teneatis!

* **Társas vacsora Velyaszky tiszteletére.** Tegnap este a bírói és ügyvédi kar egybe gyűlt a Zöldfában, hogy kifejezze elismerését egy derék és kiváló bíró iránt, akit a miniszter azzal jutalmazott, hogy kinevezte táblabírónak. A társas vacsora kitűnően sikerült, mindvégig fesz-telen jókedv uralkodott. Ennek különben leg-eklatánsabb bizonyítéka az alábbi névsor. A kedélyes vacsora csak a késő éjjeli órákban ért véget. Jelen voltak: *Velyaszky Gyula*, *Hlatky Endre*, *Rádl Ödön*, *Perjéssy Mihály*, *Pallay Lajos*, *Kanovszky Ferencz*, dr. *Wallner Ödön*, *Szokoly Tamás*, *Ficzek Lajos*, *Nizselovszky Endre*, *Kovács Jenő*, dr. *Komlós József*, *Krizka Henrik*, dr. *Mártonffy Bogdán*, *Lázár Márton*, *Tóth Imre*, *Czeleta Géza*, dr. *Bartha László*, *Simay Gyula*, *Bari József*, dr. *Mihelfi Adolf*, dr. *Mihelfi Lajos*, *Harmathy Károly*, dr. *Várady Zsigmond*, dr. *Berkovits Ferencz*, *Kezes Miklós*, dr. *Papp Aurél*, *Miskolczi Barna*, *Kiss Elek*, *Frankó Endre*, dr. *Rádó Ignác*, *Balogh József*, dr. *Balázs Elemér* stb. *Pallay Lajos*, szellemes felköszöntőt mondott *Perjéssy Mihály* az ünnepekre a kir. ügyészség tagjai nevében, továbbá *Nizsalovszky Andor* a városi bíróság bírói kara nevében. *Velyaszky Gyula* megköszönte szép beszédben, együttes működésének köszönheti az ötlet ért kitüntetést. — *Hlatky Endre* az ünnepeket méltatta mint kitűnő bírót, mint aki zajtalanul szorgalommal munkálkodik. Továbbá *Csajkos Géza* irnok a kezelő tisztviselők nevében. — *Dr. Mihelfi Adolf* is beszélt humorosan, tet-szősen.

* **Szlavy József koronaőr betegsége.** *Szlavy József* koronaőrnek a főrendház volt elnökének egészségi állapotáról aggasztó hírek terjedtek el a fővárosban *Szlavy József* koronaőr körülbelül két esztendő óta szenved vesebajban. Emiatt mondott le a főrendház el-nökségéről. Betegségének kezdete óta az elhunyt *Kovács* professzor, *Kéttly* tanár s *Janny* doktor, a vöröskereszt-egylet főorvosa is gyógyította már. Az elmúlt nyár folyamán az or-

vosi tudományoknak sikerült eltávolítani egy vese-követ, de a beteg régi jó egészségét teljesen helyreállítani nem lehetett. Vesebaja hol magától megszűnt, hol újra támadt s két héttel ezelőtt a másként erőteljes öreg urat ágyba döntötte. Az érdemekben megöszült államférfit azóta *Eötvös-utca* 13. sz. a. levő lakásán ápol-ják, ahova kezelő orvosa, *Ha b e r e r n* *Jonat-hán* egyetemi magántanár, naponkint többször is ellátogat. A beteg folytonosan ágyban van, csak az étkezés idején szokott fölkelni a körül-ötöte levők segítségével. Nagyon elgyöngítette a betegség, amely azonban komolyabb aggodalomra nem ad okot. Betegségének híre igaz részvétet keltett mindenféle s a legmagasabb köröbben is ószinte jóreménnyel várják a magyar államélet nagy politikai multu dignitá-riusának teljes fölgyógyulását.

* **Telegrafálás drót nélkül.** *Dr. Károly* Irén főgymnasiumi tanár, multkori nagy sikertől előadásáról sokan kiszorultak, minélfogva fel-kérték a jeles szaktudóst, hogy a rendkívül ér-dekes kísérleteket szíveskedjék megismételni. *Károly I.* tanár engedett a felhívásnak, s a drótnélküli telegrafálást f. hó 23-án vasárnap délután 5 órákor, a főgymnasium természetani termében, ugyanazon jótékony célra, egy ko-rona belépti díj mellett, meg fogja ismételni. Jegyek az intézet pedellusánál előre is váltha-tók. Tekintve a tanulságos előadást és jótékony célt, bizonyára ismét sokan fognak megjelenni.

* **Vincze napja.** A gazdák igen sokat ad-nak a kalendárium egyes datumaira s külön-féle jóslatokat, következtetéseket fűznek némely napokhoz. A szőlősgazdák például azt tartják, hogy ha *Vincze* napján kisüt a nap, bő szüret lesz. Innét keletkezett a régi vers:

Ha fénylik *Vincze*
Megtelik a *pince*.

Ha igazat adunk a versnek, akkor bizony szomorú szüret lesz az idén. Tegnap ugyanis komor borus nap volt s nem bujt elő a nap-sugár egy perczre sem. Délelőtt nagy ólmos köd ereszkedett le s annyira sikossá tette az utat, hogy alig lehetett közlekedni.

* **A központi temető rendezése.** Az újvá-rosi központi temető ügyében tegnap leirt a belügyminiszter a városhoz. A leiratban kije-lenti, hogy mindaddig nem veszi tárgyalás alá az ügyet, míg a városi főorvos véleményét fel nem terjesztik arra nézve hogy a kijelölt te-rület közegészségügyi tekintetéből alkalmas-e temetőnek.

* **A gazdák kérése.** A gazdák panasz-kodnak, hogy a nagyváradí széna piaczon a szénavételnél sokat csalódnak az eladók fur-fangja által. *Weinberger Hermann* és több polgártársa tegnap kévényt nyújtottak be Nagyvárad város tanácsához, a melyben kérik hogy a város tegye kötelezővé a piaczon el-adásra kerülő széna és szalma megmázsálását.

* **A harmadik esarnokestély.** Meghívás. A »Nagyváradí Kereskedelmi Csarnok« szórakoz-tató bizottságának tagjait tisztelettel felkérem, hogy f. hó 23-án, vasárnap d. u. fél 3 órákor a társulat harmadik háziestélyének ügyében tar-tandó értekezleten teljes számban megjelenni szíveskedjenek. — Nagyvárad, 1898. évi január 21-én. *K u n z Gusztáv*, r. biz elnök.

* **A jogakadémiai dalárda tegnap tartott közgyűlésén a távozó elnök *Lukács Odön* az egész tisztikar nevében lemondott. Az új választás a jövő felév megnyitása után febr. hóban fog megejteni.**

* **Eljegyzés.** *Ifj. Be z l a n o v i t s* *Nándor* az első magyar általános biztosító társaság fia-tal és buzgó tisztviselője eljegyezte *Ma g y a r y* *Gábor* vajdai ref. lelkész bájos és nagy mű-veltségű leányát *J o l á n k á t*.

* **A Mentők sorsjátéka.** Amint értesültünk a magas pénzügymisztérium, tekintettel arra, ho y a *Mentő-Sorsjátékot* azon célra engedélyezte volt, hogy annak kedvező

anyagi eredményével az egyesület fennállását és zavartalan működését biztosítsa, sőt azt még eddig, a szükséges pénzerő hiányában meg nem valósíthatott feladatainak megvalósítására képessé tegye, miután a kedvező anyagi eredmény elérésére a szeptember közepétől decemberig terjedő idő rövid volt, az elhalasztott huzás megtartását 2106 számú rendeletével f. évi május 27-ére tűzte ki. A mentő egyesület, nemcsak a humanizmus terén, bal eset, szerencsétlenség által sújtott embertársaink testi épsége s egyenesen életének megtartása érdekében fejt ki üdvös, áldásos munkát, hanem azt a nagy, kihatásában megbecsülhetetlen feladatot is tűzte maga elé, hogy a mentést és első segílyt az egész országban szervezze, tehát lehetségessé tegye, hogy az ország minden részében legyenek arra képes emberek, akik baleset, szerencsétlenség által ért felebarátainknak rögtön segílyt nyújthassanak. Főleg erre való tekintettel, nem is szólva most arról, hogy az olcsó sorsjegyekkel épen a közeledő tavaszi időben oly jól használható, kitűnő minőségű kerékpárok nyerhetők, melegen ajánljuk a mentő-sorsjegyek minél tömegesebb vásárlását, hogy az egyesület abba a helyzetbe jusson, hogy ezen utóbb említett feladatot is teljesíthesse.

* **Vasárnapi népszerű felolvasások.** A város több előkelő vezérférfiának közreműködésével a téli hónapokban (kísérletekkel és bemutatásokkal egybekötött) népszerű előadások rendezetnek az irodalom, történet, alkotmánytan köréből, társadalmi és politikai kérdésekről. Ezen előadások feladata tudományos szívonon álló népszerű előadások által az általános műveltséget előmozdítani. Az előadások díjmentesek s a községi polgári iskola helyiségeiben tartanak.

Az előadás tárgya 1898. január hó 23-án vasárnap délelőtt 11—12 óra közt: dr. Tóth Mihály *„A festékanyagokról”* kísérletekkel és bemutatásokkal.

* **Mark Twain önmagáról.** Mark Twain-től, a ki legutóbb Bécsben járt táviratilag tudakolta meg egy előkelő francia lap, hogy a róla szóló halálhírek mi igaz? — A nagy humorista visszasürgönyözte: *„A halálomról szóló hírek kissé túlzottak.”* — S miután a hírek egyre keringettek rosszul felől, szülővárosában, Hartford-ban lakó egyik öreg barátjához levelet írt, a melyben a többek között így számol be állapotáról: *„Rendkívül sokat foglalkoznak egyi dő óta csekélygéggel a különféle lapok. Ugy hirtelt egyszer, hogy komolyan beteg vagyok — pedig hát más volt beteg, nem én. Majd hire járt, hogy haladok — ezt is biztosan más valaki cselekedte. Megint azt mondták rólam, hogy meghaltam, — ismét más szenderült jobb létre, s nem én. Hire járt, hogy óriási örökséghez jutottam — sajnos más jutott hozzá; majd rám fogták, hogy, összes adósságaimat kifizettem — hát ez sem én voltam. Most meg azt beszélnek, hogy egy új könyvet írok — én semmit sem tudok róla; mert hát valósággal azon csodálkozok legjobban, ha a legközelebbi három évben új könyvvel lepném meg a világot. Az egyetlen, a mit a hir még nem költött rólam, az az, hogy kivándoroltam és osztrákká lettem; mert hát ezt is csak oly joggal foghatnák reám, — mint a többi. Azonban ez utóbbit már csak azért sem teszem, mert nem szándékom az ottani nyelvzavart még növelni.”*

* **Megjutalmazott tanító.** A rögös tanítói pályán alig van más jutalom, mint egy-egy elismerő szó, ritka mikor ennél több jut ki a részükre. Mint bennünket értesítenek, dr. Schleich Lőrincz bíchornok püspök ur ö Eminenciája K r e z n e r i c h Sándor bánfalvai r. kath. kántor-tanítónak 40 frt jutalomsdíjat utalványozott.

* **A dohányosok figyelmébe.** Napról-napra inkább az a meggyőződés kezd lábra kapni az orvosok között, hogy a dohányzás inkább árt az emésztő szerveknek, mint a lélegző organumoknak. Erre vallanak már azok a változások is, amelyek a dohányosok szervezetében beállanak. Ezek: a fogak elváltozása, amennyiben erős dohányosoknak ritkán vannak ép fogaik, a száj és garat nyálkahártyájának meglabosodása, az izlelő-érzék eltompulása és az annyira gyakori gyomorhurut. Mert a mennyira nincs bebizonyítva, hogy a dohányfüstől, a mely a

tüdőbe jut a léghólyacsák vegyileg feldolgozódik, annyira be van bizonyítva, hogy a gyomor a dohányzásból eredő váladékokat feldolgozza és megemészt. Különösen az éjjel és reggel éhgyomorra történő dohányzás okoz emésztési zavarokat. Nagyon ártalmas a dohányzás a tornázás, táncolás, hegymászás és kerékpározás, szóval nagy testmozgások alkalmával. Határozottan egészségtelen dolog a szivart és a pipát végig szívni, a füstöt mellre szívni, illetőleg lenyelni és a pipát és szivart folyton a szájban tartani. A pipázás általában kevésbé ártalmas, mint a szivarozás és a cigarettázás. Az egészséges pipaszárnak hosszúnak és állandón tisztának kell lennie. A dohányzás valamennyi módja között a legveszedelmesebb a cigarettázás. A keletről importált opiumos cigaretták határozottan mérgező hatásúak tekintve a cigarettapapiros füstje marja a szemet és gégehuratot idéz elő. A dohányzás okozta kellemetlen mellet hatások legtermészetesebb ellensúlyozása a szájüregnek gondos ápolása. Minden erős dohányos tartson odahaza magának sósvizet s azzal öblögesse ki napjában hatszor a száját. Legcélszerűbb az öblögetés az étkeszések és a lefekvés előtt.

* **Vigélet a jegen.** Napról-napra nagyobb és szebb közönséget vonz a pompás jég a *Városligetbe*. Egész napon sűrűg, forog a vig kedvű korcsolyázók sokasága a széltől védett kitűnő pályán, de főként a kora délutáni órákban előkelő hölgyek szingazdag csoportja nyújt megkapó látványt, a mint hosszú láncba összefogódzva siklanak tova a tükör sima jegen. — A *Sport-téri* korcsolyapályán, ma vasárnap délután 3 órától 6 óráig katonazene fog játszani a mennyiben a felügyelőség arról győződött meg, hogy a közönség a kivilágítás melletti esteli korcsolyázást kedveli, ez indokból a jégpálya már fél öt órától fogva kivilágítatik.

* **Két millió — az állatoknak.** Párisban a múlt héten meghalt egy különös öreg özvegyasszony, Chossegroné, a ki végrendeletileg egész vagyonát a párisi állatvédő-egyesületnek hagyta. Ez a vagyon pedig, a mely leginkább nagy szépségű és értékű ékszerekből áll két millióra van becsülve, a nagy pénzzel azonban bizonyos kötelezettségek járnak a társaságra nézve. Így például tizenkét új állatfelügyelői állást kell teremtenie, hogy legyen a ki számon tartja, ha az utcán valamelyik kocsi a lovait bántalmazza vagy más eféle igazságtalanság esik az állatokon. Aztán elaggott lovak és kutyák, macskák és egyéb, a peczér kezére kerülő állatok visszavásárlására is kell évente bizonyos összeget fordítania.

* **Tűz.** Tegnap reggel Stern Márton utóda telepén meggyuladt egy nagy csomó deszka. A kár 100 frt körül van. A tűz valószínűleg gondatlanságból keletkezett, amennyiben a fa között egész éjjel cigányok tanyáztak és így valószínű, hogy ezek gyújtották fel. A nyomozás folyik.

* **A halál szekere.** Katonai körökben most oly találmányról beszélnek, mely ha alkalmazást talál, ez eddigi pusztító szerszámokat mind háttérbe szorítja. Tizenhat lőerejű gép hajt egy szekeret, mely csak meglehetősen sik s járható talajon óránként negyven mérföldnyi sebességgel halad. E nevezetes szerszámnak a tetején két gyorstűzelő-ágyu foglal helyet s onnan szórja szerte-széjjel a gyilkoló halált. A gép hajtására egyetlen ember kell csak s az ágyuk töltését s elsütését is ugyanez az egy ember végzi. Ily öldöklő fegyverek feltalálása mellett a háboru nemsokára csakugyan lehetlenné válik.

* **Felgyújtották a jegyző szénáját.** Nagytófaluból írja levelezőnk, hogy ott f. hó 18-án éjjeli 9—10 óra között tűzilárma ébreszté föl a község lakói nagyobb részét, kik már nyugovóra tértek. Ugyanis: Blága Gábor körjegyzőnek a község háza közvetlen közelében levő telkén kazalban levő 50 szekér szénája kigyuladt, rövid idő alatt oly lánggal égett, hogy az egy kilométernyire fekvő fegyvernek község előbb koromsötét utcáit egészen bevilágította. Szerencsére szélesend lévén a község házaiban nem tett kárt. A tűz gyújtogatás által keletkezett, de mindeddig a tettes nem került meg.

— A gyanu a község valamelyik legényére esik. — A legények ugyanis engedélyt kértek a körjegyzőtől mulatság tartására. — De ő felsőbb rendelet folytán azt nem engedte meg. A szénában esett kár 500 frt. Biztosítva volt.

* **Gyilkosság Szitány községben.** Szitány községi tudósítónk rémes gyilkosságot közöl velünk. A tudósítás szerint Popa Joun és Szigye Floare együtt mulattak egy korcsmában. Hajnal felé azután haza indultak, de utközben összeveszttek és Popa, Szigyet úgy ütötte fején egy bottal, hogy az rögtön meghalt. Popa a gyilkosságot beismerte és mentségül részegségére hivatkozott. A csendőrség Popát fogva tartotta és beszállította az ügyészséghez. A vizsgálat folyik.

* **Elített verekedők.** Fánya Togyer és Davola Ödön helybeli lakosok a múlt év elején valami csekélységben összeveszttek. A verekedésnek verekedés lett a vége, amit egymás között annak rendje és módja szerint elvégeztek volna, azonban egy rendőr közbelépett és elakarta őket választani. A közbelépéstől annyira megharagudott a két ember, hogy a rendőrt elakarták verni. A rendőr azután feljelentette a verekedőket. A törvényszék tegnap hat havi fogházra ítélte őket.

* **Bünkrónika.** Taffer Ferenc komádi lakostól Szigligeti István napszámos 7 frt 48 kr értékű apróságot ellopott. Szigligeti a lopást beismerte. — Punduk Péter tötösi lakosnak a kamarájából Bencze Flora ellopott több darab fehérneműt 8 frt értékben. A tettest feljelentték a járásbírósnak. — Gyermán Togyer komádi híres csavargó a múlt napon Brilyiri Györgytől ellopott egy véka rozstot. A tettest elfogták. — Szine Vaszali feneresi lakos erdejéből Iván Mihály egy drb tölgyfát lopott el. — Gavrilla Mikuláj mezőkeresztesi lakos szobájából egy bundát loptak el. — Szaller Simen ferencei lakost kecske lopásért letartóztatták.

* **Tüzesetek a megyében.** Széplakon Grünstein József szénája 200 frt értékben leégett. A tűz gondatlanságból keletkezett. Biztosítva nem volt. A tulajdonos ellen a vizsgálat folyik. — Pizte Mihály vizes-gyámi lakos háza leégett. Biztosítva nem volt. — Panke Toma kisbelényesi lakos háza leégett. A tűz gondatlanságból keletkezett. A nyomozás folyik. — A Fekete-Körös vizszabályozó társaságnak nagyobb mennyiségű szénáját Rád János f.-bátori lakos felgyújtotta bosszúból. Rád Jánost letartóztatták. — Csohaj községben Schwartz Antal 100 szekér szénából álló kazala f. hó 18-án 11 órakor éjjel kigyuladt, de szerencsére találkozott a mentők között két bátor ember, kik is az égő kazal tetejére másztak s szénavágó segítségével a még nem égő részt, körülbelül a hosszú kazal felét megmentették. Ezen embereknek köszönhető, hogy az egész a lángok martalékává nem lett. A kár ugyanis meghaladja a 400 frtot, a mely azonban biztosítva volt. — A tűz oka ismeretlen még eddig.

* **Meglopott mosónő.** Tegnap éjjel Heiseropé Ignác Nagy Körözs-utcai lakos nő mosókonyhájába egy eddig ismeretlen tettes behatolt és onnan 83 drb fehérneműt 150 frt értékben ellopott. A ruha Brüll Sámuelnéé volt, aki azokat mosni adta oda Heiserónak. A tettes a szomszéd épületekbe is megkísérelte a betörést, de eredménytelenül. A nyomozás adatai valószínűvé teszik, hogy a lopást egy körülményekkel ismerős ember követte el. A tettest eddig még nem sikerült elfogni.

x **Fontos tudnivaló.** A gyomor betegségek sokféle rossz alakot szoktak felvenni, főképp, ha kisebb bajoknál semmit sem teszünk gyógyítására. Ily esetekben mindig kéznél kell lenni valami háziszernek. Kitűnő hatása van dr. R ó z s a É l e t b a l z s a m á - n a k, mely Prágában (205—III.) Fragner B. gyógyszerárban s helyben is kapható minden gyógyszerárban.

A drót nélküli telegrafálás.

— Saját tapasztalataim nyomán. —

Közfelfogás, hogy a telegrafáláshoz első sorban is drót kell. Az a holmi aprólékos készülék, a mi a drót két végén van, csak másodrendű tényező.

Azonban haladunk, egyre haladunk.

Immár kiküszöbölik majd a drótot, mint közvetítőt és telegrafálnak a nélkül is.

Ma délután lesz róla szó; a főgymnázium tudós fizikusa fog róla népszerű előadást tartani, — saját észletei nyomán.

Am jó. Ez éngem nem gátol abban, hogy hasonlóképpen előadást ne tartsak erről a kérdéstről — szintén saját észleteim nyomán.

Ime, az észletek.

Én itt ülök, Ő ellenben a másik szobában.

Már most én leadom a táviratot, — a következőképpen: Éppen itt lábaltankodik kéz alatt egy szedő gyerek.

Rámeredek = Mi kell?

Az arca élő kérdőjel = A nyomda kéziratra vár! Egy papírosra ráírok két szót és befelé mutatok, ahol Ő ül.

A gyerek felkapja a papírost és beperdül vele a belső szobába.

Halotti csend.

A fiu ujja koppan az Ő asztalán. = Leadta a kéziratot.

A papír susog.

Gyanus torokkösztörülés, — a papír lap szinte harsogva gyűrődik össze és bántó csattanással repül a papirkosárba.

A gyerek jön kifelé. Arca megnyult, vállai febrántva.

Zordonan az ajtóra mutatok, — a gyerek kitérőleg én pedig az asztal közepébe csapom a tollat, — s csupán annyit mondok:

Ez nem kávéház.

Ez az egyetlen mondas, a mi hallatszik, érthető és mindent kifejez.

S tudják, hogy mit irtam itt le?

A drót nélküli telegrafálás.

A szedőgyerek egy kukkot sem szólt, én sem, Ő sem.

És mégis: *táviratilag intődött le az előleg iránti kérelmem!*

Avagy egy másik eset:

Tegnap reggel leadom a Szent-László nyomdának a sajtó alá rendezett *Singalériákat*.

A nagy csomó írást oda helyezem a nyomda-igazgató asztalára.

Ő rám néz, csodálkozik.

Én vissza Ő rá.

Az igazgató barátságos arca átalakul kínos kérdőjellé.

Én fölényvel legyintek egyet és távozom.

S este, mikor belibbenek a jól berendezett szerkesztőségbe, mit látok asztalomon? A *Singalériák* bubánatos gyűjteményét. Rámeredek; aztán *Hadszi* Emil Amarantháza, szerkesztőségünk lágy-szavu, beviteli, kihozatali, tollászati és fűtészeti automatájára pillantok és az ujság állvány legalsó rekeszére mutatok.

Ő erre megragadja a *Singalériákat* és eltünteti mindet a ház asztaláról és a napirendről.

Nos volt itt szó bármiről is?

Pedig világos a nyomda üzenete: Nem vagyunk tolvajok, hogy csak úgy blindre belekezdjünk egy ekkora munkába!

Röviden: *táviratilag leintődtek a Singalériák a világ események szinpadáról.*

S végül itt a harmadik eset:

A múlt hó és év egyik hétfői napján, este 7 és 8 órák között beállitok a szerkesztőségbe. Arczom sápadt, szemem fénye megtört s balkezem impozáns fekete selyem kütelék kapcsán lóg nyakamból.

Ő rám néz. Én fájdalmas sóhajjal mutatok elkoresosult balkezemre.

Volt eddig egy szó is? Ugy-e, nem?

No és Ő mégis így szól:

— Hát mégis kirándult, mi?

Megdöbbenek, elsáppadok; de daczosan kérdelem:

— Hová?

— A félix-fürdőbe! — mondja Ő lesujtólág.

Nos, hol itt a drót?

S mégis táviratilag leintik egy elmondani szándékolt rémes históriát azzal a kategórikus kijelentéssel, hogy a félix-fürdőben (s nem: be) rándultam ki.

Elmondjam a részleteket? Nem mondom.

De őszintén szólva, megáll az eszem; hol a manóba tudhatták meg — így röptében — a félix-fürdői züllést?

A kor halad, a tudomány fejlődik, esodát ér, csak az előlegek, ezek ritkúlnak fájdalmasan bámulatos módon.

Az lenne pazar vívmány: drót nélküli előlegezés! (mert hát a drót a gázi, a mely csapannólagos kisebedésben viszonylik az előlegek rohamos emelkedéséhez, sajnosan egyenes arányban!)

De hát ez ugy hiszem, csak egy más — határozottan jobban berendezett — világegyetem re-dakézióban divatozhatik.

Buksy.

Hamisított érettségi bizonyítványok.

Kerülő uton vakmerő érettségi bizonyítvány-hamisításokra bukkantak a tanügyi hatóságok. A hamisítások szegedi illetőségűek és a nyomokból az látszik valószínűnek, hogy egy ugyanazon kéz munkája lenne a hamisítás, melyből egyelőre csak két darabot fűdöztek fel, de nem lehetetlen, hogy több is előkerül még, amikre nagyobb arányú csalás van alapítva. A fölfedezett hamisított bizonyítványok egyike a szegedi állami főreáliskola érettségije, a másik a főgymnázium érettségi okmánya és mind a kettő elejétől végig vakmerő hamisítás a nevekkel együtt.

A két tanintézetben ugyancsak nagyot néztek az egymásután előkerült furcsa bizonyítványokra, melyeket ugy fogtak el az ország két különböző vidékén, ahol azokkal a hamisító manőverezett. Ma már a rendőrségen van a dolog, mely a nyomozást megindította. Az bizonyos, hogy a hamisított bizonyítványok Szegeden készültek.

Az egyik *Drakulics* Pál, a másik *Friedmann* Sándor névre és bizonyos, hogy ezek álnevek és a hamisítónak nem volt más czélja, mint a hamisításokat valami uton-módon hasznosítani. Amint ez az egyik esetben sikerült is.

Az egyik eset ez: *Braun* Mór bisztriczai takarékpénztári igazgató pályázatot hirdetett a Magyar Hirlapban valami állásra és az volt a pályázatban, hogy érettségi bizonyítvánnyal bíró pályázók előnyben részesülnek. Szegedről jelentkezett egy ilyen pályázó *Drakulics* Pál névvel. Becsátolta a szegedi főreáliskolából való érettségi bizonyítványát. Csupa jelese volt a fizikónak.

Az efféle iskolai bizonyítványt nem szokás ugy megvizitálni, mint a bankót, hát eszükbe se jutott ott Bisztriczán a gyanakodás. Ekkor azt határozta *Braun* Mór, hogy ez a szegedi pályázó odaváló lesz. Írtak neki, hogy, akceptálták, jöhet. Mire a pályázó szépen megköszönte a kiténtetést és 25 forint előleget kért, hogy odautazhasson. Gyanu nélkül megküldték a pénzt. Megjegyzendő, hogy mindez a levelezés poste restante folyt és még sem volt gyanus Bisztriczán.

A pénz tehát eljött *Drakulics* Pál föl is

vette, de ma se jelentkezett Bisztriczán. *Braun* Mór megunták a várakozást és most már látván a befogatást, az érettségi bizonyítványt elküldték a szegedi főreáliskola igazgatójához. *Homor* István igazgató mindjárt nagyot nézett azon az íráson. Mert az ötlött először is a szemébe, hogy az okmányon városinak van írva az állami főreáliskola. Ez már nem igaz dolog. Hazug benne minden, hamisított jegyek, hamisítottak a tanárok, az igazgató neve, a pecsét stb. Mikor ezzel tisztába jöttek, megnezte az igazgató az iskolai beiratási könyveket messze évekre visszamenőleg, de *Drakulics* Pál nevű diák nevére nem talált azokban, világos tehát, hogy ez is álnév.

Közvetlenül ezután került elő a főgymnáziumi hamisított bizonyítvány. Ez már eljutott előbb *Wlassics* miniszterhez és ő küldte le *Magyar* Gábor főigazgatóhoz. Ez a hamisított érettségi is Szegedről származott el *Sátoralja-Ujhelyen* fogták el, olyan módon éppen mint a másikat. Egy ottani család nevelőt keresett a lapok útján, s Szegedről valami *Friedmann* Sándor jelentkezett, a folyamodványához érettségi bizonyítványt is csatolva. De ő is csak az előleget várta be, azután nem hallatott többé magáról. Mindkét ügyben szigorú vizsgálatot indítottak.

EGYESÜLETEK.

Meghívó.

A nagyváradai ipartestület 1898. évi január hó 23-ik, esetleg ha a testület tagjai összességének legalább fele meg nem jelenne, akkor január hó 30-ik napján bármelyik esetben délelőtti 9 órakor kezdődőleg a tűzoltó őrtanya nagytermében tartja rendes évi közgyűlését. Az esetleg január hó 30-án tartandó közgyűlésre külön meghívó nem küldetik, a mikor a közgyűlés az alapszabály 11-ik §-a értelmében tekintet nélkül a megjelent testületi tagok számára multhatatlanul meg lesz tartva. Tárgysorozat: 1. Az előjáróság jelentése az 1897. év lefolyása alatt felmerült nevezetesebb mozzanatokról és az ügymenetről. 2. Az 1897. évi, számadások megvizsgálásáról szóló számvevő, jelentés és a pénztárnoknak adandó felmentvényre vonatkozó javaslat. 3. Az 1897. évi zár számadás vagyonmérleg és az 1898. évi költségelirányzat bemutatása. 4. Oly indítványok tárgyalása, melyek az alapszabály 11. §-a értelmében 8 nappal a közgyűlés előtt az előjárósághoz írásban beadva lettek. Kelt Nagyváradon, az ipartestület előjáróságának 1897. évi december hó 2-ik napján tartott üléséből. *Bertsey* György, ipartestületi elnök. *Jankovich* János, ipartestületi főjegyző.

Az iparos ifjak közgyűlése. A »Nagyváradai Ipartestület Ifjuságának Önképző Egyesület« választmánya az egylet tagjainak ez uton hozza tudomására, hogy a f. é. január hó 16-ikára egybehívott közgyűlés, a tagok kellő számban való meg nem jelenése miatt megtartható nem volt. Az alapszabályok értelmében újabb határidőül *január 30-ik napjának* d. u. 3 órája tűzetett ki, a mikor is az évi rendes tisztújító közgyűlés multhatatlanul meg fog tartatni.

Nagyvárad, 1898. január 22-én.

A választmány.

IRODALOM.

— **Dr. Kiss** János (igazgató, Budapest. IV. Királyi Pál utca 13.) A hitről. A budapesti tudomány-egyetemi templomban 1897-ben, advent négy vasárnapján tartott szentbeszéd. I. A keresztényhit mibenlétéről. II. A keresztény hit áldásairól. III. Jézus Krisztus személyéről. IV. A hit veszélyeiről és ápolásáról. A család-egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. Ára: 60 kr. A kiváló írónak tartalmas konferenciabeszédeit melegen ajánljuk a hitszónokok figyelmébe.

— **Nyolcz nap a szentföldön.** Saját tapasztalatai nyomán megírta P. Pinter Rafael. 16 ivre terjedő nagy gonddal összeállított utileírás. Szerzetesi lelkesedés és buzgalom adta. P. Rafael kezébe a tollat, hogy megírja tapasztalatait azon földről, amely mindenha a keresztény kegyelet otthona és ájtatos vágyakozás célpontja. Nem a látni vágyás, de a kegyelet vezette őt a messze idegenbe, hogy a jakeival érinthesse azon legszentebb földet, amelyet Üdvözítőnk érintett. Ez a vallásos kegyelet beszél a sorok között és teszi kedvessé az utileírást. A 221 oldalra terjedő mű ára bérmentesen 50 kr.

— **Fejedelmi törvény.** Nagyböjti sz. beszéd sorozat a felebaráti szeretet isteni parancsának gyakorlati alkalmazásáról. Irta: Kosvay Lajos. Aki Illosvay szép beszédeit ismeri, az sietni fog a jeles értekezést meghozatni. Ára 25 kr. P. Ábel Henrik S. J. Missió beszédek. Böjtre 1 frt. P. Ábel Henrik S. J. Böjti sz. beszédek 80 kr. Kovách J: Böjti beszédek. Krisztus szenvedéséről 25 kr. Segneri: Böjti beszédek. Egy ciklus 30 kr. Wörner: Jeles böjti beszédek a ker. családról 25 kr. T. Pelikán Kr: Böjti beszédek a négy utolsó do-logról 25. Magyar Keresztuti könyvecskék. Bucukkal ellátott imákkal. Keménykötés 16 kr. Tó t. Keresztuti könyvecske füzve 12 kr. Az elő-sorolt könyvek megrendelhetők az Oktató Népkönyvtár szerkesztőségénél, P o z s o n y.

MULATSÁG.

A tegnapi tisztí tánczestély.

Fényes estélyről számolunk be. A nagy városi garnizon ez ideig első tánczestélyéről. Hiába, az egyenruha csak vonz, mindennél jobban. Az a szép asszony és leánysereg, a mely tegnap a Lloyd nagytermét megtöltötte, becsületére válik még Nagyváradnak is, a hol — elismert tény — annyi sok a szép leány és asszony. A kitünően sikerült tánczestélyt fesz-telen jókedv és jóhangulat jellemzi minden ízében.

Az első négyest 60 pár tánczolta.

Ide irhatnánk, hogy a késő, vagy a kora reggelig — a mi egyre megy — tartott a táncz de úgy gondoljuk, hogy ezt fölösleges is meg-emlitenünk, — hiszen csak természetes, hogy másként nem is lehetett, itt ahol a stratégia bajnokai vívták meg a szívek ellen intézett ostromot.

A katonazene mellett a cigány zene is buzta a láb alá valót.

A jelen voltak jegyzéke:

Motabilitások: Pokorny Hermann altábornagy, Latschek Viktor vezérőrnagy, Aulich Henrik ezredes, Wurb ezredes, Stör huszárezredes, Virányi Géza honvéd ezredes, Szunyogh Péter alispán, dr. Bulyovszky József polgármester, des Echerolles Kruspér Károly és des Echerolles Kruspér Sándor, Gyalóky Lajos, Szunyogh Loránd, Hraniczky Károly, dr. Konrád Márk.

Leányok: Des Echerolles Kruspér Laura, báró Podmaniczky Emma, Tóth Karla, Eleméry Irma és Klára, Sadu Annuska, Hanzlián Liska, Mayer Antonia, Konrád Margit, Guttman Margit, Sonnenfeld Hedvig, Brüll Adél, Brüll Berta, Guttman Berta, Cseresnyés Lujza, Bagi Nóra, Serényi Vilma, Winkler Márta, Fáykiss Ilona, Jakoby Marie, Sebestyén nővérek, Schwartz Paula (Élesd), Keller Giza, Középegy nővérek, Szombathy Katinka, Györfly Linka (Görbed).

Asszonyok:

Báró Gerliczy Félixné, Latscher tábornokné, dr. Bulyovszky Józsefné, des Echerolles Kruspér Sándorné, Konrád Márkné, lovag Wertheimstein Alfrédné, ifj. Rálmánné, Maszics századosné, Rádu Demeterné, Vitschok századosné, Szunyogh Lorándné, Kriehstofosi főhadnagyné, Jakobi törzsorvosné, Pol-lák századosné, Winkler főhadnagyné, Schwartz Jakabné (Élesd), Kelen Lipótné, Keller őrnagyné, dr. Fáykissné, Latky Endréné, Janky Antalné, Kunz Gusztávné, Hraniczky Károlyné, Láng Józsefné, Mesztricz Jánosné, Stern Mártonné, Mayer Ágostonné,

Sonnenfeld Adolfné, Brüll Salamonné, Winkler Lajosné, Makay Pálné, Huzella Gyuláné, Ritoók Gézáné, Sebestyén Lajosné, Wasskó Károlyné, Eleméry Aurélné, Szántó Lajosné, Sipos Irma, Középegy Kálmánné, Balogh Barnáné, Torcsay hadnagyné, Cseresnyés Albertné, Tóth Jenőné, Kiss Ernesztin, Rébentisch ezredorvosné, Butula Józsefné, Meskó Boldizsárné, Szombathy Lajosné, Györflyné (Görbed.)

A városi bál. Az 1898. évi február hó 1-ső napján tartandó városi bálra a meghívók már mind szét lettek küldve és miután könnyen megeshetik, hogy némelyek a meghívót tévedésből kézhez nem kapták, ez indokból a rendezőség felhívja azokat a kik a bálon leendő megjelenésre igényt tartanak, hogy a meghívó kieszközölése végett Mezey Mihály királyi közjegyző irodájában jelentkezni sziveskedjenek.

SZINHÁZ.

Játékrend a magy. kir. operaházban január 24-től január 30-ig. Hétfőn nincs előadás. Kedden Bajazzók. A piros cipő. Szerdán nincs előadás. Csütörtökön Cremonai hegedős. Coppelia. Pénteken nincs előadás. Szombaton A portici-i néma. Vasárnap A windsori vig nők.

Igazságszolgáltatás.

Kiderült büntett. A csendőrségnek e hó elsején jelentették, hogy **Krizsán Sándor** álmosdi lakost az újév reggelén egy ismeretlen tettes megölte, illetőleg rajta több oly súlyos sérülést ejtett, amelyeknek mindegyike feltétlenül halálos volt. Ezzel a bünessettel annak idején már részletesen foglalkoztunk. A csendőrség a nyomozást megindította és a legnagyobb eréllyel folyratta és a tettest sikerült is elfogni **Miszli Bálint** 22 éves földművelő személyében, aki ugyan eleinte mindent tagadott, de később beismerte tettét. A székelyhidi kir. járásbírótság Miszlit vizsgálati fogságba helyezte s a vizsgálatot tovább folytatja.

Zsaroló kovács legény. Egy fiatal embert ítéltek el tegnap a törvényszéken zsarolásért. Győri Józsefnek hívják a legényt, aki egy kofa asszonytól elvett egy pár tyukot a gazdája meghagyására azért, mert az asszony a tyukokat mindig megvette a piacon és a kovács ezért megharagudott reá. A törvényszék Győrit a zserolásban mondotta ki vétkesnek s három napi elzárásra ítéltek. Az ítélet jogerős.

A nagyvárosi kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: **Polchy Mór.**

4400. Kugyela Márton s. t. család stb. — feloldva.
4412. Rozsnyai Sándor testi sértés — helyben hagyva.
4414. Medveggy János s neje beesütésértés — visszautasítva.
4542. Svéd Jánosné rágalmazás — helyben hagyva.
4362. Bohós Tógyer testi sértés — részben megváltoztatva.
4377. Juhász Nagy Rozália rágalmazás — helybenhagyva.
4387. Kis László lopás — részben megváltoztatva.
4432. Végner Ödön jogtalan elsajátítás — helybenhagyva.
4420. Rosenberg Sámuel sikkasztás — megváltoztatva.
4029. Stern Zoltán s. t. testi sértés — részben megváltoztatva.
4453. Áron Pávelné gondatl. emberölés — megváltoztatva.

Előadó: **Pojnár Dénes.**

4404. Pápai József és társa hatóság elleni erőszak — részben megváltoztatva.
4406. Zelenyánszky György hatóság elleni erőszak — helybenhagyva.
4172. Boldog János közegészség — helyben hagyva.

4201. Cziczél Pál rágalmazás — helybenhagyva.
4230. Morár György testi sértés — részben megváltoztatva.
4342. Pap János s. t. lopás — részben megváltoztatva.
4364. B. Horváth Ádám közcsend — rendelet.
4348. Kosztolán Sándor magánlak sértés — részben megvált.
8348. Molnár Imre közcsend háborítás — helybenhagyva.
4435. Drimmer Benjamin s. t. testi sértés — helybenhagyva.
4455. Proekl János lopás — feloldva.

A nagyvárosi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: **Dr. Marienescu Athanis.**

2791. Mallár István — Butttag Anna.
9. Balogh Pál — Nagy Erzebet.
58. Horváth István — Mód Juliánna.
60. Koczi Mihály — Romer Zsuzsánna.
61. Szigeti Rozália M. Kis József.
Előadó: **Dobosfy Alajos.**
2673. Csermő község erdeihaszonvételek ügye.
2714. Almás község tagosítási ügye.
14. Özv. Vankus Józsefné — Vankus Anna.
2759. Ländler s. t. — Klein Áron és neje.
2995. Özv. Ursz Oannáné Ursz Danilla s. t.

Előadó: **Urbán Adolf.**

4440. Fisch Dávid uzsora.
4340. Trip Tógyer s. t. lopás, orgazdaság.
4365. Deme Tyódorné súlyos testi sértés.
4366. Özv. Schwarcz Jánosné hamis pénz kiadás.
4385. Mészáros Mátyás magánlaksértés.
4434. Schön Antonia rágalmazás.
4436. Sza ó Ferenez lopás.
Előadó: **Pojnár Dénes.**
4403. Szabados István erőszakos nemi közösülés.
4407. Horváth Péterné lopás.
4410. Murties Pál s. t. magánosok elleni erőszak.
4471. P. Nádudvari Bálint súlyos testi sértés.
4412. Késjár Mihály st. lopás, orgazdaság.
26. Ifj. Szemmári József sikkasztás.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Németből: — plex.

13.

A pénzsükiben levő ember — szokta volt mondani — hasonlít a pusztai kiéhezett vadjá-hoz, mely minden egyes fűszálban mentő horgot lát s jó étvágygyal költi el mert remél, egyre csak remél, míg végre is éhen hal.

És mivel belátta, hogy csak az egyenes ut vezet célhoz, ez a megfontolás bátorságot adott neki, hogy apja előtt nyilatkozzék. E pillanatban azonban egy leányka nyitott be apjához őt megelőzve s kezében egy számlával, melynek tartalma újra kihozta Stendardót a sodrából:

— Örökkön örökké csak ezek a számlák! Mintha a pénz is a fán teremne, mint a gyümölcs. Már látom kénytelen leszek rövidebbre fogni a kantárszárat! Ez így tovább nem mehet!

Ezt a kitörést hallva, Fredericót újra csüggedés fogta el. Ujra felébredt benne annak emléke, hogy milyen kényes természetű az az adósság, melyet csinált s a feltevések egy pillanat alatt elpárologtak lelkéből.

A legutolsó bürzshírek is igen lesújtóan hangzottak. Továbbá az öreg Kück is végleg felmondott a ház urának az estély alatt történtek miatt. Egy szomszéd helységben, Steinerden élő nővérehez fog — ugymond — átköl özni, a ki elég jó viszonyok közt él s egy kis vagyona is van, melyet ő fog igazgatni s mellékeresete is csak akad a mellett. A szolgálattal már különben is nyakig van, főleg

Stendardó urnál, a ki joggal élvezi ugyan azt a tekintélyt, mely őt mint Hamburg egyik legelső nagy kereskedőjét megilleti, mindazonáltal nem ismer semmi kiméletet öreg szolgája iránt. Merev és szigorú hozzá, űzi és hajítja, de jutalmazni nem szokott. Ezeket bizalmasan beszéli — ugymond — Fredericónak, mert ő tudja, hogy szavaiban nincsen tuzás.

És Fredericó — sajnos — kénytelen volt neki igazat adni. Jól ismerte atyja hajthatatlanságát üzleti ügyekben.

Fredericó aztán felkereste atyja üzletét és elfoglalta a részére ott berendezett dolgozó szobát, bemutatkozván egyúttal a személyzetnek is. Később pedig Angelinához indult. Nehány szabad órája volt ugyanis még mielőtt Dünkelbeckbe utazna, hogy a Gründerodák estélyén résztvegyen, a mint már meg is ígérte.

A szálloda folyosóján nyájasan jött elébe a portás és arra kérte, várakozzék egy kicsit, arra kéri őt Delardó kisasszony, ki csak az imént távozott a szállóból.

És Angelina csakugyan nem sokáig késett. S mintha magával hozta volna a szép őszi nap összes kellemét. Arczán egészséges élet-szin virult és fekete szemei villogtak.

Különben minden ragyogott alakján. A Fredericó által Valparaisóban vásárolt szép ruhában szemfényvesztő jellenség volt. Vállaira boruló selyemköpenykéjét apró gyöngyszemek díszítették s élénk fényben tündököltek és feketecspikés kalapjából kiemelkedő kakadu tollak nagyon jól állottak tolettjéhez.

— Tuld-e, hol voltam Fredericó? kedő a beszédet.

Ez némán bólintott a fejével.

— Hát találd el!

— Hogy találjam én ezt el Angelina? Talán a cukrászdában jártál? Nos izlett-e a sok édesség, édesem?

— Oh, nem úgy barátom! Hagyjuk ezeket a csekélységeket! De hogy is kezdjem csak? Hát nem tudod magadnak elképzelni? Nos tehát a városi színház igazgatójánál voltam. Azt kérdeztem tőle, hogy nem tudná-e nekem hasznomat venni és nekem keresetet nyújtani? S tudod, hogy ő mit mondott?

Fredericó ismét csak a fejét rázta, de ezuttal sokkal komolyabban.

— Tehát azt mondta, hogy mint statisztáné már holnap beállhatok hozzá, mert egy látványos darabot adnak a színházban. Különben pedig ajánlani fog a balettmesterhez is

— Ah! Ah! Csak ez hiányzik még Angelina! Nem, ezt semmi körülmények között sem engedhetem. Nem akarom, hogy az emberek kíváncsi tekinteteinek prédája légy. Majd gondoskodom eszközökről és otthonról a számodra.

— Ebben én nem kételkedem, Fredericó! De nem akarok foglalkozás nélkül lenni és keresni akarok. Tudom, hogy az én ellátásom neked nagy gondot adna, hisz benneteket is oly szűk pórázon tart atyátok. Én szilárdul megmaradok a mellett, a mit magamban feltettem.

— Jó, jó! De hát válaszsz magadnak más foglalkozást! Te igen ügyes vagy a kézimunkában. Tudsz szépen varrni, kötni, himezni s a géppel bánni

— Persze, de mikor ez a munka olyan lélekölő. Egész nap a szobában s téged csak egy egy órára látni napjában. Azonkívül teljesen idegen vagyok itt és senkit sem ismerek. Legelőbb is hol vegyek lakást?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Marsovszky Endre mandátuma.

Budapest, január 22. (Saj. tud. táv.)
Marsovszky Endre mandátumát megsemmisítették. Alsó-Lendvén új választás lesz. A bíráló bizottság ma délben hirdette ki az ítéletet. Érdekes benne, hogy a mandátumot, az előadó: Jagias József indítványával szemben

(aki verifikálni akarta), szótöbbséggel semmisítették meg. Marsovszky a kerületben újra föllép.

Orosz-török konfliktus.

Budapest, jan. 22. (Saját tud. táv.)
A Daily-News jelenti Konstantinápolyból: Biztosra vehető, hogy ha Kurdok határsértésének végét nem szakítja a porta, úgy Oroszország egyszerűen meg fogja szállani a török határszéli tartományok valamelyikét. A helyzet rendkívül feszült és komoly.

Verekedés a párisi ülésen.

Budapest, jan. 22. (Saját tud. táv.)
A párisi kamarában Cavaignak és Meline után Jaures lépett a szószerke, ekkor odangrott Berni és pofonütötte. Ezt látva Gerault-Richard szocialista, úgy vágta tarkón Bernit, hogy eszméletlenül összeesett. Irtózatos tombolás, dulakodás és általános verekedés támadt. Végre az ülést felfüggesztették, eddig nem tudni, hogy mely okból. A verekedés előzménye az, hogy Cavaignak újra előterjesztette a Dreyfus-interpellációt. Meline felett, mire Cavaignak visszavonta azt. Jaures magáévá tette. Az ülés felfüggesztése után tanácskoztak, hogy mitévők legyenek. Azután az ülést folytatták.

A bajor főherczegnő védnöksége.

Ischl, január 22. (Saját tud. táv.)
Gizella bajorfőherczegnő elfogadta az Ő Felsege 50 éves jubileuma alkalmából az osztrák kerékpárosok által rendezendő hódoló ünnepély védnökségét.

Az osztrák miniszterek hazatérése.

Bécs, január 22. (Saj. tud. távirata.)
Gautsch miniszterelnök, Böhm-Bawerk és Körber miniszterek ma reggel Budapestről ide érkeztek.

Antiszemita tüntetések Algirban.

Budapest, jan. 22. (Saj. tud. táv.)
Algirban ma este ismét voltak antiszemita tüntetések, mely alkalommal két zsidó üzlet kirakatait szétrombolták. Katonai őrzékek czirkálnak az utcákon; a benszülötteknek megtiltották, hogy az európaiak lakta városrészbe menjenek.

Kréta főkormányzója.

Budapest, jan. 22. (Saj. tud. táv.)
Az athéni közvéleményben igen jó hatást keltett az, hogy Spinovjew orosz nagykövet újból ajánlotta a szultánnak György görög herczeg jelölését Kréta főkormányzói állására. A lapok a herczeg kinevezését a krétai kérdés egyedül lehetséges megoldásának tartják.

A Dreyfus-ügyhöz.

Budapest, jan. 22. (Saját tud. táv.)
A »Figaró« és a »Soleil« feltételezik, hogy Méline miniszterelnök a mai kama-

rai ülésen megragadja az offenzívát és még mielőtt meginterpellálnák, azt a nyilatkozatot teszi, hogy fontos okokból nem közölheti a parlamenttel a szóban forgó iratokat. Mindkét lap azt hiszi, hogy az ülés lefolyása kedvezőtlen lesz a kabinetre nézve. Az »Aurora« Zolának a hadügyminiszterhez intézett újabb levelét közli, amelyben tiltakozik a vádnak bizonyos pontokra szorítása ellen és megjegyzi, hogy annak dacára valamennyi pontra világosságot fog deríteni.

Az ellenőrző bizottság munkálatairól.

Budapest, január 22. (Saját tud. táv.)
A nemzetközi ellenőrző bizottság Athénben teljesen befejezte munkálatait. Az angol és olasz biztosok már el is távoztak Athénből.

Dublin-i választások.

Budapest, jan. 22. (Saját tud. táv.)
A Venny unionista helyére való alsóházi választásnál, akit bírónak neveztek ki, Campbell unionistát Plumkett gr. nacionalista ellenében 144 szótöbbséggel megválasztották.

A kubai helyzethez.

Budapest, jan. 22. (Saját tud. távirata.)
A Kubából érkező hírek kielégítők. A kormánynak az a nézete, hogy az Egyesült Államoknak nincs okuk arra, hogy az Antillák ügyeibe avatkozzanak. Ha az ottani kormány enged az amdrikai parlamentben képviselt ingistáknak, akkor Spanyolország ezt a magatartást kihívónak tekintenné és erélyesen válaszolna rá. Az igazságügyminiszter jelentést tett a minisztertanácsban a Montjuichban az anarchistákkal volt rossz bánásmód miatt megindított vizsgálat eredményéről. Azt állítják, hogy a megölt anarchisták testén a rossz bánásmód nyomai láthatók. Gullon miniszter felolvasott egy washingtoni iratot, a mely felett hosszabb tárgyalás indult meg.

A khinai harcztérről.

Budapest, január 22. (Saj. tud. táv.)
Marinov ezredes, Korea új orosz katonai tanácsadója Pekingből elindult Nichols tábornokhoz, a lulai-i táborba.

Kandiai zavarok.

Budapest, január 22. (Saját tud. táv.)
Canevaro tengernagy a legutóbbi események alkalmából panaszt tett az athéni kormánynál a miatt, hogy a török hatóságok Kandiában a felügyeletet hiányosan végzik. A kormányzó közölte a tengernagyokkal, hogy a török csapatok száma nem elegendő arra, hogy a rendet egy 50.000 lakossal bíró városban fentartsa és egy 10 kilométer hosszú kordont védelmezzen. Megújította azt a kérelmet, hogy az angol csapatok hagyják abba a platonikus felügyeletet és a csend és rend fentartásában, a mint a nemzetközi csapatok azt a többi megszállott városokban teszik, tömegesen részt vegyenek, mert ez az egyetlen hathatós eszköz a lakosság fékmentésére, a mely a nélkülözések következtében kimerült és a krétai kérdés megoldására oly hosszú ideig várva, türelmetlenné lett.

Manillai béke.

Budapest, január 22. (Saj. tud. távirata.)
A mint Manillából hivatalosan jelentik: Vala-

mennyi pártot meghívták az e hó 23-án tartandó Te Deumon való részvételre. A hivatalos lap a néphez intézett kiáltványt fog közzétenni. A mely bejelenti a háboruszkodás befejezését valamint az amnesztiát. A hó végén nagy ünnepek lesznek.

A bánya halottjai.

Brüsszel, január 22. (Saját tud. távirata.)
A »Bon Espérance« tárnában szerencsétlenül járt 15 bányász holttestét felszínre hozták.

A görög pénzügyi helyzetéhez.

Budapest, jan. 22. (Saját tudósítónk táv.)
Most már bizonyosnak látszik, hogy a görög kamara többsége eláll attól a szándéktól, hogy válságot idézzon elő, míg a pénzügyi ellenőrzésre és az állam hitelezőivel kötött szerződésre vonatkozó javaslatokat meg nem szavazták. Hivatalos körökben azt tartják, hogy a kölcsön ügyében megindított tárgyalások gyors lefolyásúak lesznek. A vámbevételek 1897-ben, daczára a háborúra és Thessalia elfoglalására, majdnem egyenlő az 1896. évi bevételekkel.

KÖZGAZDASÁG.

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru buzában az irányzat gyenge volt.

Határidők.

Budapest, jan. 22.

Buza őszre	9.32
Buza tavaszra	11.79
Tengeri	5.19
Rozs őszre	8.57
Zab őszre	6.30

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, jan. 22.

Osztrák hitel	354.90
Magyar hitel	381.25
Allamvasut	341.15
Déli vasut	81.—
Rimamurányi	247.50
Magyar jelzálog	274.50
Magyar leszámítoló	254.—
Villamos vasut	27.6—
Salgótarjáni	601.—
Iparbank	101.25
Budapest közuti	399.50
Kereskedelmi bank	1450.—

Bécs, jan. 22.

Az irányzat gyenge.

Osztr. hitel	355.—
Magyar hitel	381.—
Allamvasut	345.—

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktözsde 1897. január 22-én.

Magyar aranyjárdék 20/100	121.25
Magyar aranyjárdék 10/100	99.40
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	121.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar központi vasuti államkötvény 1893-ból	121.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön	154.—
Tízszázalékos és szegedi sorsjegy kölcson	140.—
Osztrák járadék papírban	102.25
Osztrák járadék ezüstben	102.25
Osztrák járadék aranyban	121.75
Osztrák korona járadék	102.25
1860. osztrák államsorsjegyek	144.50
Osztrák magyar bankrészevény	935.—
Magyar hitelbank részvény	381.75
Osztrák hitelintézeti részvény	355.20
Páris vista	342.—
20 márkás arany	951.—
Német birod lmi márka	588.50
London viste	120.05
Páris vista	475.50
20 márkás arany	14.76

SZERKESZTŐI POSTA

Egy olvasónak. Általános újságírói szabály az, hogy ismeretlen házból nem fogad el kéziratot a szerkesztőség. És ha néha talán indokolt körül-

mények közt el is lehet tekinteni ettől a szabálytól, olyan esetben, mikor vitázni akar az ismeretlen irJ, nem lehet ezt megtenni. Ketten szóltak már lapunkban hozzá a biharmegyei helynevek kérdéséhez, mind a ketten alá is irták nevüket. Ha ezt nem is teszi, legalább a szerkesztő előtt le kell tennie incognitóját. — Czikkének nyelvészeti fejtegetése érdekes, hogy helyes-e egyuttal? azt a vita dönteni el. A S. iten-féle magyarázatról jobb lesz letenni, az már nem állja ki a tudományos ellenvetéseket.

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

350 pár női erős czugos bőrczipő szegzett talppal
Ezelőtt 3 frt 20 kr, most 2 frt 40 kr.

300 pár női czugos erős zerge-czipő szegzett talppal
Ezelőtt 4 frt, most 3 frt 15 kr.

250 pár

férfi czugos erős vikszos bőrczipő dupla szegzett talppal
Ezelőtt 3 frt 80 kr, most 2 frt 65 kr.

Kedvező olcsó alkalmi vétel folytán,

mig a készlet tart

kapható

FÁBRY TESTVÉREK,

carlsbadi czipő-raktárában

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCZA.

A czipők a kirakatokban is láthatók, tessék megtekinteni

20
1898 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a m.-csékei kir. járásbíróóság 1897. évi 2070., 2094. P. számú végzése következtében Szokoly Tamás nagyváradi ügyvéd által képviselt Bodánszky Lipót javára, Kutny Gyula és özv. Prepeliczay Károlyné ellen 210 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás

utján lefoglalt s 700 frtra becsült ingóságok u. m. 2 asztag zab, 2 kazal és 1 asztag buza és szalma nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverés a m.-csékei kir. jbiróság 3527/1897 P. számú végzése folytán 210 frt tőkekövetelés, ennek 1897 évi márczius hó 10. napjától 180 frt után és 1897. április 1-től 30 frt után járó 6% kamatai és eddig összesen 68 frt 74 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Spimson községben leendő eszközésére 1898 évi január 29. napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt M.-Cséken, 1898. évi január hó 8. napján.

Balogh Ágoston,

27

kir. bírósági végrehajtó.

Meghívás.

A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet“

1898. január 30-án d. e. 11 órakor saját helyiségében (Szt.-László-tér Kovács-féle ház) tartja

évi közgyűlését,

melyre a t. üzletrészesek ezennel meghivatnak.

T á r g y:

1. Az igazgatóság jelentése az 1897-ik évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése a számvizsgálatról.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvénye feletti határozathozatal.
4. Lemondás folytán megüresedett egy igazgatósági tagsági állás betöltése.
5. Öt rendes és két pót felügyelő bizottsági tag választása.
6. Esetleges indítványok.*

Nagyvárad, 1898, január 12-én.

Az igazgatóság.

* Az alapszabályok értelmében a közgyűlésen csak azon indítvány tárgyalható, mely 3 nappal előbb írásbelileg benyújtatik.

A leghatásosabb HÁZISZER,
mely az emésztést szabályozza,
rendes vérkeringést eredményez,
a vérnek beteges alkatrészeit eltávolítja (az egészség fentartásának első feltétele) úgy leggyorsabban eltávolít minden gyomorbajt u. m.: étvágytalanság, savanyu felbőgés, felfuódás, hányás, has- és gyomorfájás, gyomorgörcs, gyomortulterhelés, elnyálkásodás, aranyér, nőibajok s bélbajokat

Dr. Rosa életbalzsama

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

Fragner B. gyógytárából, Prága 203—III.

E szer frifrisíti, gyorsítja az emésztés tevékenységét, egészséges tisztá vért ad s mint ilyen biztos elterjedt s elismert népszerű háziszser.
Egy üveg 50 kr. Dupla adag 1 frt. Postával 20 krral több.

A gyógyulás fájdalommentes s a kenőcs hűsítő hatással van
Egy adag 25 kr és 35 kr. Postával 6 krral több.

ÓVÁSI Csak az eredeti FRAGNER B. prágai készítményeket kérjük s jól vigyázzunk a csomagolásra, melyeken a jobbról s balról lerajzolt védjegyeket megfigyeljük. Mert csak az a valódi Rosa-féle balzsam a melyen a gömbölyű védjegy s az a valódi prágai házikenőcs, a melyen a háromszögletű védjegy feltalálható.
A ki engem bármiféle hamisításra rávezet, díjazásban részesül.

Sok ezer köszönőlevél meglekinthető.

Raktár Budapest: Török J., Egger A. gyógyszerészeknél; Thallmajer és Seitz, Kochmeister utódainál és Hering Sándornál Nagyváradon.

A készítő
tőráktára: **FRAGNER B.** gyógyszertárában a »Fekete Sashoz« Prága, Ece der Ppornergasse Nr. 203.

Minden megrendelés postafordulattal megküldetik.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztattik küszvény-nél, csúznál, tagszaggatásnál és meghúléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegankénti árban majdnem minden gyógyszerárban készíthető van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával legyen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utaztat van forgalomban. Ki nem akar megkárosítani, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

Nagyvárad város árverelő küldöttségétől.

ad 594--615. g. ü. sz.
1897.

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának 1347/98. számú határozatával kiadott 13/834—1898. számú törvényhatósági bizottsági határozat alapján, a város részére szükséges nyomtatványok előállítási és beszállítási vállalatára az árverelő küldöttség 1898. évi február hó 4. napján délelőtt 10 órakor a városház nagytermében árlejtést tart.

Arlejteni szóval vagy zárt ajánlat útján lehet; azonban, az »egységi árjegyzék«-ben felsorolt árakra nézve csak százalékban kitüntetett engedmény vagy ráfizetés kikötése mellett lehet.

A vállalat szerződési ideje 1898. január hó 1-től 1900. évi december hó 31-ig terjedő három (3) évig tart.

Zárt ajánlatok f. évi február hó 4-ik napjának d. e. 10 órájáig, a bánatpénzzel ellátva az árverelő küldöttségi elnök kezéhez nyújtandók be.

Az ajánlatokban határozottan megemlítendő, hogy árlejtő az árlejtési feltételeket ismeri s azokat egész terjedelmükben elfogadja a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Arlejtők tartoznak a kiküldött ár 10 (tíz) százalékját az az ötszáz (500) forintot az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverelő küldöttség elnökének kezéhez letenni, vagy az 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatokhoz csatolni.

A közgyűlési jóváhagyással ellátott »egységi árjegyzék«, valamint az »árlejtési feltételek« s az egységi árjegyzékben felsorolt »különféle nyomtatványok« mintái, ugyszintén a megközelítő szükségleteiről összeállított kimutatás a város számvevői hivatalában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Végül kikötötték:

1. hogy a nyomtatványok szállítási vállalatát, csak helybeli bejegyzett cégek nyerhetik el.

2. hogy árlejtőt ajánlata a leütéskor azonnal; Nagyvárad város közönségét azonban csakis a törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata után kötelezi.

Kelt Nagyváradon, 1898 január hó 21-én

Papp János

gazdasági tanácsos,
mint az árverelő küldöttség elnöke.

Meghívó.

A „Biharmegyei takarékpénztár“ Nagyváradon 1898. évi január hó 29-ikén délután 3 órakor az intézet helyiségében Kossuth-utca 19/20. szám alatt tartja meg

XXVI. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a mérleg bemutatásával és határozat hozatal a nyereség hova fordítása és intézkedés a felmentvény megadása iránt.

2. A felügyelő bizottság és a választmány kisorsolt 8 tagjának megválasztása.

3. Esetleges indítványok előterjesztése és tárgyalása az alapszabályok 51. szakasza értelmében.

Azon t. cz. részvényesek a kik a fenti közgyűlésen részt venni óhajtanak, tartoznak alapszabályaink 46. szakasza értelmében, három nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeiket a Biharmegyei takarékpénztárnál Nagyváradon, vagy pedig a Pesti magyar kereskedelmi banknál Budapesten letéteményezni.

Az évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentése mai naptól kezdve az intézet helyiségében megtekinthető és kívánságra nyomtatott példányban a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

Nagyvárad, 1898. január hó 19-én.

A biharmegyei takarékpénztár
igazgatósága.

2-3

Butor kiárusítás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy nagyvárad fiók üzletem felosztatom, ennél fogva a raktáron levő összes

BUTOROKAT

saját áron alul a meddig a készlet tart kiárusítom.

tisztelettel

Killer Ede,

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállító.

BELÉPÉSI FELHÍVÁS!

A »POLGÁRI TAKARÉK- ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET«
III-ik ÉVTÁRSULATÁBA.

348 5-15

A »Polgári takaré- és segély-szövetkezet« módosított alapszabályai szerint 1898. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1900. év végeig tart. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 10 kr (20 fillér) fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések daczára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 1/6 részét 6%-os kamattal mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok belépésének és a heti fizetések bérmentes teljesítésének

megkönnyítése céljából a szövetkezet a póstatlakarékpenztárnál számlát nyitattatott.

A szövetkezetben való belépés alkalmával üzletrészekint 5 kr beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait valamint mindazokat, kik az 1898. január 3-tól kezdődő 3-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a szövetkezet üzlethelyiségében beiratkozni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1897. november hó.

A »Polgári takaré- és segélyszövetkezet«
igazgatósága.

A III-ik évtársulat befizetési napjai:

hétfő délután 3—5-ig,
csütörtök délután 3—5-ig.

A szövetkezetnek eddig több mint 1100 tagja van, mintegy 20,000 üzletrészszel.